

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με πρωτοβουλία της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων καὶ σὲ στενὴ καὶ ἀγαστὴ συνεργασία μετὰ τὴν ἸΒ' Ἐφορεία Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων καὶ τὸν Δῆμο Πρέβεζας συνήλθε ἀπὸ 23 ὡς 29 Σεπτεμβρίου 1984 στὴν Καστροσυκιά Πρέβεζας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ διεθνὲς συμπόσιο γιὰ τὴ Νικόπολη. Τὸ ὀνομάσαμε προγραμματικὰ Α' συμπόσιο ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ πρῶτο στάδιο τῆς διοργανώσεώς του διαπιστώσαμε τὸ μεγάλο διεθνὲς ἐνδιαφέρον τῶν ἐιδικῶν ἀρχαιολόγων, ἱστορικῶν καὶ φιλολόγων γιὰ τὴν ἔρευνα τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης τῆς Νικόπολης.

Οἱ ἐργασίες τοῦ συμποσίου ἐπιβεβαίωσαν τὴ γενικὴ διαπίστωση ὅτι ἡ Νικόπολη εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα δημιουργήματα τῆς Ρώμης στὴν ἐποχὴ τῆς μέγιστης πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς τῆς δύναμης. Ἡ Νικόπολη ἀποτελεῖ αὐθεντικὸ δεῖγμα τῆς σύνθεσης ποὺ προήλθε ἀπὸ τὴ μίξη τῆς πολιτειακῆς, πολεοδομικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς παράδοσης τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς μετὰ τὶς πολιτικὲς καὶ πολιτιστικὲς τάσεις ποὺ διαμόρφωσε ἡ Ρώμη κατὰ τὴ θεμελίωση τῆς οἰκουμενικῆς τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ σύνθεση αὐτὴ ἔμελλε νὰ σφραγίσῃ τὸ πρόσωπο τῆς αὐτοκρατορίας στὴν Ἀνατολή.

Εἰδικότερα ἡ Νικόπολη προκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιστημόνων ὡς ἰδεώδης χῶρος γιὰ νὰ μελετηθοῦν συστηματικὰ ἡ πολιτικὴ, ἡ δημογραφικὴ, ἡ κοινωνικὴ, ἡ οἰκονομικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ ζωὴ μιᾶς ἐντελῶς ξεχωριστῆς καὶ ἰδιόμορφης ἑλληνικῆς πόλης, ποὺ ἰδρύθηκε καὶ προικοδοτήθηκε γενναιόδωρα ἀπὸ τὸν Ὁκταβιανὸ Αὐγούστο ὡς τὸ νέο πολιτικὸ, οἰκιστικὸ καὶ οἰκονομικὸ κέντρο τῆς βορειοδυτικῆς Ἑλλάδας, ἀλλὰ καὶ ὡς προθήκη τῆς Ρώμης στὴν Ἀνατολή. Ἐξάλλου ἡ Νικόπολη, μετὰ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς στὴ χερσόνησο τῆς Πρέβεζας, ἔχει τὸ σπάνιο πλεονέκτημα νὰ καλύπτεται ὡς σήμερα μόνον ἀπὸ τὶς ἀγροτικὲς καλλιέργειες, χωρὶς μεγάλους σύγχρονους οἰκισμοὺς καὶ ἐπομένως νὰ ἐπιτρέπει τὸν σχετικὰ εὐκόλο προγραμματισμὸ συστηματικῆς ἀρχαιολογικῆς ἔρευνας.

Στὸ συμπόσιο ἔλαβαν μέρος 150 ἐπιστήμονες καὶ ἔγιναν 40 ἀνακοινώσεις ἀπὸ 24 ξένους καὶ 16 Ἑλληνες ἐιδικούς. Στὸν τόμο τῶν Πρακτικῶν δημοσιεύονται 29 ἀπὸ τὶς ἀνακοινώσεις καθὼς καὶ οἱ τρεῖς εἰσηγήσεις ποὺ κατὰ τὴν τελευταία συνεδρία ἀνοίξαν τὴ συζήτηση γιὰ «τὸ μέλλον τῆς Νικόπολης». Στὴ ζωηρότατη αὐτὴ συζήτηση ἀκούσθηκαν πολλὲς εὐστοχεῖς προτάσεις ἀπὸ τοὺς κ.κ.

Δ. Πάλλα, Ν. Νικονάνο, Δ. Κωνσταντίο, Σπ. Πανταζή, W. Hoerpfner, T. Gregory, Ch. Pierre, E. Netzer, Λιακόπουλο, F. Krinzinger, 'Αθ. Παλιούρα, Θ. Θεοφύλακτο, Ν. Γιαννούλη, 'Αθ. Χριστοφίδου, Εύγ. Χαλκιά, W. White, σεβ. μητροπολίτη Νικοπόλεως Μελέτιο, R. Kolarik, H. Hellenkemper, J. Irsmscher, G. Hellenkemper Salies, E. Kirsten καὶ F. Guidobaldi. 'Η 'Οργανωτικὴ 'Επιτροπὴ καὶ ἡ 'Εκτελεστικὴ Γραμματεία συνόψισαν τὶς προτάσεις αὐτὲς καὶ τὶς ὑπέβαλαν ἔγκαιρα στὸ ἀρμόδιο 'Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ ὅπως δημοσιεύονται στὸ τέλος τοῦ τόμου. Μὲ ὑπουργικὴ ἀπόφαση ποὺ ἐκδόθηκε μὲ μεγάλη καθυστέρηση μόλις τὴν 24 'Ιουλίου 1986 ἡ 'Υπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Μελίνα Μερκούρη συγκρότησε ἐπιτροπὴ «ποὺ θὰ ἔχει ὡς ἔργο τὴ λήψη μέτρων γιὰ τὴ διάσωση καὶ προστασία τῶν μνημείων τῆς Νικόπολης». Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπιβλητικὸ καὶ σπουδαῖο. 'Η Νικόπολη, παραγνωρισμένη καὶ παραμελημένη ὡς τώρα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη, περιμένει τοὺς συντηρητὲς τῆς καὶ τοὺς ἐρευνητὲς γιὰ νὰ τοὺς ἀποκαλύψει τὰ μυστικὰ τῆς. Δὲν πρέπει νὰ καθυστερήσουμε ἄλλο.

Τὸ Α' Διεθνὲς Συμπόσιο γιὰ τὴ Νικόπολη πρέπει νὰ ἔχει συνέχεια. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ σπουδαιότητα τοῦ μνημείου, αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ διεθνὴς ἐπιστημονικὴ ἀξίωση. 'Ὡς μία ἀντιπροσωπευτικὴ ἔκφραση τῆς εὐχῆς γιὰ τὴ συνέχεια τῆς προσπάθειάς μας παραθέτουμε ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τῆς Δρ. Hellenkemper Salies πρὸς τὸν γ. γραμματέα τῆς 'Επιτροπῆς τοῦ συμποσίου: «'Ο ἄνδρας μου κι ἐγὼ μόλις ἐπιστρέψαμε ἀπὸ τὸ (ΙΣΤ') βυζαντινολογικὸ συνέδριο τῆς Οὐάσιγκτον, ὅπου εἶχαμε ἐλπίζει ὅτι θὰ σᾶς συναντούσαμε. 'Εκεῖ ἀνανεώσαμε τὴ γνωριμία μας μὲ πολλοὺς συναδέλφους ποὺ εἶχαμε πρωτογνωρίσει στὸ συμπόσιό σας στὴν Πρέβεζα. Συμφωνήσαμε ὅλοι ὅτι τὸ συμπόσιο αὐτὸ ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα καὶ ὅλοι θὰ ἐρχόμασταν εὐχαρίστως καὶ στὸ δεύτερο». Θὰ προχωρήσουμε στὴ διοργάνωση τοῦ Β' συμποσίου, ὅταν ἡ ἐρευνα τῆς Νικόπολης ἀρχίσει νὰ δίνει νέους καρπούς.

Γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ συμποσίου καὶ γιὰ τὴν ἐκδοση τῶν Πρακτικῶν συνέβαλαν πολλὰς ὑπηρεσίες, ὅπως ἡ Διεύθυνση Συνεδρίων τοῦ 'Υπουργείου Πολιτισμοῦ, ἡ Νομαρχία Πρέβεζας, ὁ Δῆμος Πρέβεζας καὶ τὸ Πανεπιστήμιον 'Ιωαννίνων. 'Αποφασιστικὴ καὶ καθοριστικὴ ἦταν ὡστόσο - καὶ γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ ἐξαρθεῖ ἰδιαίτερα - ἡ συνδρομὴ τοῦ Δημάρχου Πρέβεζας κ. Νικολάου Γιαννούλη, ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ συνέλαβε τὴ σημασίαν τῆς ἐρευνας τῆς Νικόπολης γιὰ τὴν πόλιν τῆς Πρέβεζας. Τὴ διόρθωσιν τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων ἀνέλαβε ἡ φιλόλογος δ. 'Αμαλία Βαρελά.

Εὐάγγελος Χρυσός